

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM

DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej

im. Papieża Jana Pawła II w Uchaniach

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Założenia ogólne

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej im. Papieża Jana Pawła II w Uchaniach został opracowany w celu wsparcia uczniów w świadomym planowaniu ich przyszłości oraz świadomym wyborze dalszej ścieżki kształcenia.

Celem programu jest dostarczenie uczniom odpowiednich narzędzi oraz wiedzy, które pozwolą im dokonywać przemyślanych i świadomych wyborów dotyczących ścieżki kształcenia i kariery zawodowej.

Program WSDZ zakłada, że każdy uczeń ma zdolność do świadomego planowania swojej przyszłości zawodowej przy otrzymaniu odpowiedniego wsparcia. WSDZ obejmuje działania na wszystkich poziomach edukacyjnych, od przedszkola do klasy VIII z uwzględnieniem indywidualnych możliwości, zainteresowań i predyspozycji uczniów.

Program zakłada współpracę z rodzicami, nauczycielami oraz lokalnym środowiskiem w celu wszechstronnego wsparcia uczniów.

Cele programu

Cele ogólne:

- Przygotowanie uczniów do świadomego i odpowiedzialnego planowania kariery zawodowej
- Wsparcie uczniów w rozpoznawaniu predyspozycji, zainteresowań oraz talentów
- Ułatwienie uczniom przejścia z edukacji na poziomie podstawowym do dalszego kształcenia lub podjęcia pracy zawodowej

Cele szczegółowe:

ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności i analizowanie własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy oraz wiedzy zawodoznawczej
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych w kontekście uczenia się przez całe życie
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą w zespole, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem w czasie
- rozwijanie umiejętności uczenia się
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej

ukierunkowane na nauczycieli

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli

ukierunkowane na rodziców

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- aktualizacja wiedzy na temat oferty szkół ponadpodstawowych w regionie
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych uczniami
- rozwijanie kompetencji doradczych rodzica
- wskazanie obszarów wsparcia doradczego
- wskazanie rodzicom aktualnych i rzetelnych źródeł informacji

Adresaci programu

Adresatami programu są wszyscy uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Uchaniach od przedszkola do klasy VIII a także ich rodzice oraz nauczyciele.

Koordinacja i realizacja programu

Koordinatorzy

Koordinatorem programu jest nauczyciel doradztwa zawodowego oraz dyrektor szkoły, którzy odpowiadają za ogólne zarządzanie i nadzór nad realizacją WSDZ.

Osoby odpowiedzialne za realizację

Nauczyciel doradztwa zawodowego – odpowiada za organizację i realizację zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w tym za indywidualne konsultacje z uczniami

Wychowawcy – wspierają uczniów w rozwoju zawodowym prowadzą zajęcia w ramach zajęć z wychowawcą

Pedagog szkolny – udziela wsparcia psychologiczno- pedagogicznego, szczególnie uczniom z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego

Psycholog szkolny – wspiera uczniów w radzeniu sobie z wyzwaniami emocjonalnymi związanymi z wyborem ścieżki kształcenia

Treści programowe na poszczególnych etapach edukacyjnych

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa co lubi robić
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań
- 1.3 określa, co robi dobrze

1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla siebie i innych

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert czy pocztę

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

2.5 opowiada o sobie grupie rówieśniczej

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej)

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada kim chciałoby zostać

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I – III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa w jaki sposób może je rozwijać

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób

1.3 podaje przykłady różnych zainteresowań ludzi

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje co z nich wyniknęło dla niego i innych

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach

2.3 opisuje czym jest praca, omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada kim chciałby zostać i co chciałby robić

4.2 planuje działania lub działania grupy, wskazując na podstawie czynności i zadania do realizacji celu

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV - VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości wykorzystania w różnych dziedzinach życia

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach

2.2 opisuje czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno - zawodowych

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII - VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno – zawodowych

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy oraz oczekiwaniami pracodawców

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową

2.7 dokonuje autoprezentacji

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej, w tym instytucje rynku pracy

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno - zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym

4.2 określa cele i plany edukacyjno – zawodowe, uwzględniając własne zasoby

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej i wyjaśnia w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno – zawodową, uwzględniając konsekwencje własnych wyborów

Formy pracy doradczej

Obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

Zajęcia z wychowawcą

Doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej)

Spotkania z przedstawicielami zawodów i ekspertami

Wycieczki zawodoznawcze

Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych

Spotkania z rodzicami

Rady szkoleniowe (wsparcie dla nauczycieli)

Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ:

Dla uczniów oraz rodziców:

Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów i rodziców.

Świadome i trafne decyzje edukacyjne i zawodowe.

Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.

Mniej niepowodzeń szkolnych dzięki odpowiedniemu wyborowi dalszego kształcenia.

Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.

Przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Ocena i ewaluacja

Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu i obserwacji.

Opracowała: Ewa Zarek